

A LELKI OTTHON ÉPÍTÉSE

1 Pt 2, 5

A háznak az ember életében kettős szerepe van: a házban otthonosan érezzük magunkat és a ház véd minket kívülről, veszélyek ellen. Bárhol laktak is az emberek a múltban és bárhol laknak ma, mindig arra törekedtek, hogy itt a földön egy hely, egy látható hajlék megépítése által magukat otthonosan érezzék. Ez alkalommal azonban én sokkal inkább egy szellemi, lelki, benső lakásról szeretnék beszélni. Amikor Ábrahám a pusztán keresztül vándorolt, sátort épített magának. A lelki közösség, a hitben való közösség egy ilyen ház, ahol mi együtt magunknak bensőséges otthont teremtünk, hogy ott egymással szeretetben és békességben élhessünk.

A háznak tehát kettős célja van: kívülről véd eső, vihar, zivatar ellen, de a házba be kell engedni a kívülről jövő napsugarat is. A háznak nyitva kell állania, ablakokkal és ajtókkal kell rendelkeznie. A háznak nem szabad óvóhelynek vagy várnak lennie, ahova az ember be legyen zárva. Az óvóhely-gondolatnak, amennyire az lehetséges, életünkből el kell tűnnie. A házban ki- és bejárhatunk. A házban örvendhetünk minden szépségnek és jónak, ami künn az életben létezik. A modern templomokat is nagy ablakokkal építik, hogy azokon keresztül minél tisztábban és teljesebben tekinthessünk ki a világba. Az az igazi életművészet: magunknak egy ilyen nyitott és mégis védő, oltalmazó otthont építeni.

Egy lényeges dologban egyet kell értenünk: amennyire az lehetséges, *együtt* kell építenünk. Az idősebbek a fiatalabbaknak, a fiatalabbak az idősebbeknek építenek otthont. Férfiak az asszonyok számára is, asszonyok a férfiak számára is építenek otthont. Őt talentummal rendelkező emberek egy talentummal rendelkezőknek építenek otthont és az egy talentummal rendelkezők megértik, hogy a hitbéli lélek-közösségben a több talentumú emberek számára is kell helynek lennie. Mindenki azokkal a talentumokkal dolgozik, amelyeket ajándékképpen kapott.

Igen, mi nem csupán azzal építünk, *amink* van, hanem azzal is, *amik* vagyunk; élő kövekként kell az életben szolgálnunk.

Mi tehát a közösség számára építünk lelki otthont, de kell tudnunk abban időnként egyedül is élnünk. A hit ismeri az egyedülvalóság és az elhagyatottság időszakát is. Ez a hajlék egy különleges, sajátos otthont; nagyon sok nagy ellentét: a fiatal és az öreg, a férfi és a nő, a bölcs és az egyszerű, a közösség és az egyedülvalóság ellentétei békésen kiegyenlítődnek benne.

A húsvét és pünkösd közti 50 napos időszakot lényegében a növekedés és az építés határozza meg. Húsvét a kezdet és pünkösd, az ötvenedik nap, a beteljesedés. Az első keresztény gyülekezetben ez a lelki aratás időszaka volt. Ma ezt mondjuk: húsvétkor a nagy épület első köve helyeződött el; ez az első kő Jézus. Erre a kőre kell építenünk, bármilyen nehéz legyen is az. Mert ez az igazi kőszikla, különben homokra építünk. Ez a bölcsék köve (a tudománynélküli bölcséké is); ez a szeretet köve, a kényesítés nélküli békesség köve; éppen ezért az ellenkezésnek és a botrán-

kozásnak a köve is. Mert olyan nehezen tud az emberiség élő kövekkel, tehát önmagával, önmaga által reá építeni. Egy olyan templomot kell ugyanis megépítenünk, melyben Isten lakhatik, mert az Isten temploma mi magunk vagyunk.

Ha erre a kösziklára építjük templomunkat, minden ellentét kiegyenlítődik, minden nézeteltérés megoldódik. De hol találhatjuk meg ezt a kösziklát? Régebben ez a kő Jeruzsálemben volt és Jeruzsálem volt a világ középpontja. Később az maradt, évszázadokon keresztül a kereszténység számára is. Ma azonban már tudják a keresztény hívő emberek, a lelki középpont földrajzilag meg nem határozható, egyetlen helyhez sem köthető. A kereszténység ma már sok-középpontú.

Ezt értette meg az Egyházak Világtanácsa amsterdami, evanstoni és ujdelhii kongresszusain; ezt értette meg a római katolikus vatikáni zsinat kétségtelenül megállapítható pozitív törekvéseivel. És ezt értette meg a mi Világszövetségünk, a Szabadelvű Keresztények Világszövetsége is. Mi mind megpróbáljuk most az igazi kösziklát megtalálni. Talán eddig még senki sem találta meg igazán. Mindenki, aki megkísérelte az isteni gondviselés nyomait a történelem folyamán végigkövetni, megérti, hogy ma, sokkal inkább, mint valaha, hangzik az emberiség felé a felhívás, a sürgetés: építs magadnak lelki otthont! Nem csupán emberi tervek fulladhatnak kudarcba, hanem számunkra megígért isteni tervek is. Ezért ne csak ti magatok építetek, hanem timagatok épüljetez mint élő kövek lelki otthonná. Mert ez egy isteni terv, amelynek alapján építenünk kell.

A ház, amit építünk, az első Péter-levélben szent papságnak van nevezve. Az alapige felhívása szerint egymás számára papokká kell válnunk. Mi a pap tulajdonképpeni feladata? E feladatok közül ez alkalommal egyet említek: az imádkozást. A Szabadelvű Kereszténység Világszövetsége karácsonyi üdvözlésében a híres francia szobrász, Rodin szobrának a fényképét küldte szét. A szobor két magasba emelt, összetett kezét ábrázol. Címként alája Rodin ezt írta: A katedrális. Ha a szobrot jól megfigyeljük, két különböző embernek, valószínűleg egy férfinak és egy nőnek a kezéről van szó. Összetett, egymáshoz illesztett kezeikkel egy katedrális alkotnak.

Egy Ashford nevű kvéker felekezetű angol költő a két kezét így beszélteti:

Az első kéz ezt mondja:

Építsünk együtt katedrális, egy élő Isten házát, nem kézzel épített, hanem kezeiből formált istenházát: a te kezed és az én kezem emelkedjék együtt a magasba dicsőítésben és könyörgésben, megbocsátás és gyógyulás után sóvárogva, isteni gondviselésért, isteni erőért és áldásért áhítatos lélekkel esedezve. Építsünk magunknak katedrális, nem élettelen kövekből, hanem élő kezekkel, amelyeket együtt emelünk fel Isten felé.

A másik kéz így felel:

De miképpen jöhetek Isten elé tisztátalan kezekkel, amelyeket megszállott a hitetlenség pora, beszennyezett a gőg és büszkeség korma és az önzés alacsonyrendűsége? Én csak tisztátalan kezekkel jöhetek, másképpen

nem; de azok az imádságban megtisztulnak. Ezért van szükségem a te kezedre, különben nem tudunk katedrálist, istenházát építeni. Én túl gyenge vagyok ahhoz, hogy egyedül imádkozzam, de te imádkozhatsz értem és én imádkozhatom érted: ketten, közösen építhetjük meg katedrálisunkat; Isten azt tisztává fogja tenni.

Szükségünk van egymásra imádkozásunkban és imádkozhatunk egymásért. Egyedül túl gyengék vagyunk. Nem imádkozhatunk csak önmagunkért és csak egyedül. Váeljunk azért az egymásért való imádkozásban egymás papjaivá.

Milyen felbecsülhetetlen, felmérhetetlen érték az, ha életünkben olyan barátaink vannak, akik benső gondolatainkat és érzéseinket meg tudják őrizni! Milyen nagyszerű dolog egy hitbéli közösségben úgy élni együtt, hogy egymás előtt kibeszélhetjük magunkat! A legnagyobb dolog a földön egymás között, egymás közösségében, egymással és egymásért élve, szent lelki papsággá formálódni.

Végül Péter alapigénkben ezt mondja: „Ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokkal áldozatok“.

Miért kell lelki áldozatokkal áldoznunk? Azért, mert a régi zsidó templomban állatáldozatokat végeztek. Péter pedig ezt mondja: nem állatáldozattal kell áldoznunk, hanem igazi emberáldozattal, önmagunkat hozva áldozatképpen. És az igazi áldozatot Isten előtt nem meghalva, hanem élve kell bemutatnunk. Önmagunkat kell, amint a francia filozófus, Gabriel Marcel mondja, *rendelkezésre bocsátanunk*. Ez a mai időben az igazi keresztény magatartás.

Végül az eddig elmondottakat úgy foglalhatjuk össze: egy lelki hajlékot kell tehát felépítenünk, hogy a földön bárhol otthonosan érezzük magunkat. Ez a ház belülről nézve. Ebben a belülről megépített lelki hajlékban egymásnak papjaivá kell válnunk, hogy egymást hitben szüntelenül erősítsük. Kívülről nézve pedig az a feladatunk, hogy Istennek újra meg újra lelki áldozatot mutassunk be, hogy magunkat rendelkezésre bocsássuk.

En hiszem, hogy ti gyülekezeteitekben lelki otthonokat megtaláljátok. És hiszem azt is, hogy a ti egyházatok összes gyülekezetei veletek együtt a mi szabadelvű keresztény világszövetségünk keretein belül egy ilyen lelki hajlékot találnak. Természetesen többféle hajlékban lehet lakni. Nem óhajtok arról beszélni, melyik a jobb, megfelelőbb hajlék. De lépjünk közel Jézushoz, az élő kőhöz, akit az emberek megvetettek és keresztfára feszítettek, de aki Isten előtt a legértékesebb maradt. Hozzá hasonlóan építsünk önmagunkból, mint élő hívekből lelki hajlékot, hogy váeljunk egymás számára szent papsággá, hogy tudjunk Isten előtt, a názáreti Jézus szellemében olyan lelki áldozatot bemutatni, mely kedves öelötte. Amen.

Dr. J. VAN GOUDOEVER

az unitárius világszövetség
titkárságának tagja

NAGYPÉNTÉKTŐL — PÜNKÖSDIG

Mk 4, 26—27

I. Az almamagnak, hogy kikeljen, „előkészítón“ (jarovizáción) kell át-
esnie. Ősszel elvetjük. Teleszívja magát nedvességgel, a föld titkos erőivel.
Tél folyamán átfagy-kienged, átfagy-kienged. Ez a jarovizáció. Kicsit ki-
nos, de megéri: tavasszal kikel! A föld tápláló őseréje egyesül és meg-
sokszorozódik azzal az energiával, amit önmagából termelt ki s amit úgy
nevezünk: helytállás. A tavaszi nap melengető csókja csupán mozgásba
hozza e feszülő energiákat s kínban, lázban, fagyban — mindent legyőzve
kibomlik egy új élet.

II. Valami ehhez hasonló folyamat ment végbe az evangélium mag-
vetésében, a tanítványokban, nagypéntéktől pünkösdig.

III. Jézus, az örök magvető járt a lélek szántóföldjén s emberi életek-
nek megnyíló barázdáiba beleszórta Istenországa magvetését. Mi lett a
mag sorsa?

IV. Helyzetkép nagypénteken:

1. Pilátus: mossa a kezét,
2. A papi nagytanács dörzsöli a kezét,
3. A nép bánkodik, sötétben ül, suttog, emlékezik, vár, csírázik
benne a szájhagyomány,

4. A tanítványok csalódottan elszéledtek.

A mag, mely teleszívta magát a föld áldott erőivel — megfagyott.

V. A tanítványokkal azonban valami történt:

1. Péter, az odaadó, a köszikla, aki a próbák éjjelén háromszor tagadta
meg Mesterét — a Genezáret tavánál viaskodik, gyötrődik. Ebben a nagy
számotadásban háromszor hallja a kérdést: „Simon, Jóna fia, szeretsz-e
engem?“ És ő háromszor feleli könnyes remegéssel: „Igen, Uram! Te tu-
dod, hogy szeretlek téged!“

2. Ketten bandukolnak Emmaus felé, két csüggedt, kiábrándult ta-
nítvány. A Golgotán magaslik a kereszt — s ők úgy látják, minden elve-
szett. De valaki hozzuk csatlakozik és vigasztalja: „Miért vagytok szo-
morú ábrázattal?“ Ekkor nyílt fel a szemük s mondogatták egymásnak:
„Nem dobbant-e meg a szívünk, mikor beszélgett velünk az úton?“

3. Tamás nem tud hinni, csak a kézzel tapintható valóságnak. Kétel-
kedik. De aztán következik a megrázó felismerés s a bizonyásgtétel: „Én
Uram és én Istenem!“

4. A Tizenkettő boldog örömtől zengő vallomása: „Láttuk az Urat!“

5. Ötvenegy napos „jarovizáción“ mentek át. Gyötörte őket a lelki-
ismeret. Most értették meg Jézust: tanítását, kiállítását, halálát. Megérték
az apostoli bátorságra. Közben eljött pünkösöd s felmentek Jeruzsálembe.

A megfagyott mag lassan felenged — új erők indulnak, bontakozik
az élet csírája, a jövődő ígérete.

VI. Pünkösöd. Mind együtt vannak, egyakarattal a jeruzsálemi fel-
házban. Péter és János bizonyásgot tesznek: „Mi nem tehetjük, hogy ne
szóljuk azokat, amiket láttunk és hallottunk!“